

ACADEMIC FOCUS

เอกสารวิชาการ

การจัดการศึกษาปฐมวัยของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก
www.parliament.go.th/library

Academic Focus

พฤษภาคม 2565

สารบัญ

บทนำ	1
ประวัติความเป็นมาของการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์	2
ระบบการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์	3
แนวคิดที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรปฐมวัย	3
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและขอบข่ายการเรียนรู้ตามหลักสูตร	4
ขอบข่ายการเรียนรู้ตามหลักสูตร	5
การปฏิรูปการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์	6
การใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์	8
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	9
บรรณานุกรม	11

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<https://www.parliament.go.th/library>

การจัดการศึกษาปฐมวัยของสาธารณรัฐสิงคโปร์

บทนำ

สิงคโปร์มีชื่ออย่างเป็นทางการว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์ (the Republic of Singapore) เป็นประเทศขนาดเล็ก มีสภาพเป็นเกาะอยู่ใต้คาบสมุทรมลายู ทิศเหนือติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ทิศใต้ติดต่อกับอินโดนีเซีย มีพื้นที่ประมาณ 719 ตารางกิโลเมตร (ใกล้เคียงกับจังหวัดภูเก็ตของประเทศไทย) สิงคโปร์ได้รับเอกราชจากอังกฤษอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2508 มีภาษาที่ใช้ในราชการ 4 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ มาลายู จีนกลาง และทมิฬ มีประชากรประมาณ 5.45 ล้านคน (สถิติเมื่อ มิถุนายน พ.ศ. 2564) มีการปกครองระบอบสาธารณรัฐแบบรัฐสภา (Parliamentary Republic) ในระบบสภาเดียว (Unicameral parliament) มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำรัฐบาล (ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐสิงคโปร์, 2563).

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพื้นที่เล็กที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างจำกัด ดังนั้น สิงคโปร์จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องมือที่สำคัญก็คือการศึกษา ซึ่งจากผลการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาจากองค์กรต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์มีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในระดับต้น ๆ ของโลก ดังนั้น หากได้ทำการศึกษาและความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ระบบการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาของประเทศสิงคโปร์โดยเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการเรียนรู้ก็จักเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของไทยให้มีคุณภาพอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อพัฒนาและแข่งขันกับนานาประเทศได้

ประวัติความเป็นมาของการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ได้กล่าวถึงประวัติการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์ ประกอบด้วย ศูนย์ดูแลเด็กและโรงเรียนอนุบาล ซึ่งทั้ง 2 แห่ง รับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี โดยเริ่มจากปี ค.ศ. 1940 ได้เริ่มจัดบริการศูนย์ดูแลเด็กเล็กเพื่อช่วยเหลือดูแลเด็กที่มารดาไม่มีรายได้น้อย สำหรับโรงเรียนอนุบาลเริ่มจัดตั้งในช่วงทศวรรษที่ 1940 และ 1950 โดยโบสถ์และหน่วยงานเอกชน ซึ่งทั้ง 2 แห่งให้บริการเลี้ยงเด็ก (Nursery) ที่อายุ 3-4 ปี ชั้นเรียนอนุบาล 1 สำหรับเด็กอายุ 5 ปี และอนุบาล 2 สำหรับเด็กอายุ 6 ปี โดยชั้นอนุบาล จะเรียนประมาณ 3-4 ชั่วโมง ส่วนการดูแลเด็กเล็กจะให้บริการครึ่งวัน เต็มวัน หรือแล้วแต่ความต้องการของพ่อแม่

ในช่วงปี ค.ศ. 1979 รัฐบาลสิงคโปร์ได้ทดลองใช้ระบบการเข้าเรียนก่อนประถมศึกษา 1 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษและภาษาจีน และได้เลิกโครงการนี้ในปี ค.ศ. 1989 เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการลงทุนเพื่อการเรียนภาษาเพียงอย่างเดียว ในปี ค.ศ. 1990 กระทรวงศึกษาธิการจึงมีโครงการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอายุ 5 ปี โดยให้เรียนวิชาพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 และเรียนวิชาแบบองค์รวมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อย่างไรก็ตาม โครงการเตรียมความพร้อมได้เลิกไปเมื่อปี ค.ศ. 1993 เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ในปี ค.ศ. 1999 มีการตั้งคณะกรรมการด้านปฐมวัย (Pre-School Education Steering Committee) ซึ่งคณะกรรมการด้านปฐมวัยได้เสนอแนะให้โปรแกรมอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี ในศูนย์เลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลดำเนินตามคู่มือการสอนและการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรที่พัฒนาโดยกระทรวงศึกษาธิการ

ในปี ค.ศ. 2013 รัฐบาลสิงคโปร์จัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่ดูแลเรื่องเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ ซึ่งต่างจากประเทศในกลุ่ม OECD ที่มักจะจัดตั้งหน่วยงานดูแลด้านการศึกษาปฐมวัยในกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานใหม่ที่ดูแลการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์คือ หน่วยงานพัฒนาเด็กปฐมวัย (Early Childhood Development Agency) หน่วยงานนี้บริหารงานภายใต้กระทรวงสังคมและพัฒนาครอบครัว โดยสถานเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลทุกแห่งจะต้องให้บริการตามกฎหมายว่าด้วยหน่วยงานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเริ่มใช้ในปี ค.ศ. 2018

ในปี ค.ศ. 2014 เป็นปีที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านปฐมวัยอย่างมากของสิงคโปร์ โดยมีการเริ่มจัดตั้งโรงเรียน/การสอนในระดับอนุบาลของรัฐภายใต้กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 5 แห่ง มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการด้านปฐมวัยให้มีคุณภาพ รวมทั้งวางแผนสร้างโรงเรียนอนุบาลของรัฐในโรงเรียนประถมจำนวน 15 แห่งให้ได้ภายในปี 2016 โดยสถานที่สร้างโรงเรียนอนุบาลนี้พิจารณาพื้นที่ในชุมชนและโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชานเมือง ซึ่งมีครอบครัวที่อาศัยอยู่พลตรัฐบาลมากที่สุด เพื่อให้เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยปานกลางและต่ำสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ โรงเรียนอนุบาลของรัฐจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ให้บริการการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพซึ่งคนสิงคโปร์สามารถเข้าถึงได้ 2) หน่วยทดลองหรือนำร่องด้านการสอนและการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 3) การทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านปฐมวัยอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวดี ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทของสิงคโปร์ได้จนกระทั่ง ในปี 2019 มีโรงเรียนอนุบาลของรัฐจำนวน 28 แห่ง และมีเป้าหมายจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลให้ได้ 50 แห่งในปี ค.ศ. 2023

ระบบการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มุ่งหวังให้เด็กอนุบาลมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สุขทริยภาพ สังคมและสติปัญญา มีทักษะในการคิด มีความสามารถทางภาษา การสื่อสาร และคณิตศาสตร์โดยเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ควรถูกบูรณาการเข้าด้วยกัน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมุ่งพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้และควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยประเทศสิงคโปร์จัดการศึกษาปฐมวัยใน 2 รูปแบบคือ (“รายงานความเคลื่อนไหวทางการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์”, (ม.ป.ป.))

1. **ศูนย์ดูแลเด็ก** รับเด็กอายุตั้งแต่ 18 เดือนถึง 6 ปี การจัดการศึกษารูปแบบนี้อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงพัฒนาสังคมและครอบครัว เวลาเปิดทำการของการจัดการศึกษารูปแบบนี้จะขึ้นอยู่กับศูนย์ดูแลเด็กแต่ละแห่ง

2. **โรงเรียนอนุบาล** รับเด็กอายุตั้งแต่ 4-6 ปี การจัดการศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งการรับเด็กออกเป็นวันละ 2 ช่วง แต่ละช่วงจะใช้เวลาประมาณ 3-4 ชั่วโมงและเด็กต้องมาเรียน 5 วันต่อสัปดาห์ โดยผู้ปกครองสามารถเลือกช่วงเวลาที่จะส่งเด็กมาเรียนได้

แนวคิดที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรปฐมวัย

สมสุดา มัชฌิมจันทร์ (2560) ได้อธิบายหลักการและแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อหลักสูตรปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

1. **การพัฒนาเด็กเป็นแบบองค์รวม** คือรูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะทุกด้านให้แก่ผู้เรียน เช่น การศึกษาแบบองค์รวมในระดับอนุบาลจะไม่มุ่งเน้นการพัฒนาเฉพาะการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นทักษะทางสติปัญญาเพียงด้านเดียว แต่ให้ความสำคัญกับการเล่น ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาทักษะทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน

2. **การเรียนรู้แบบบูรณาการ** โดยทั่วไปเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้จากทุกสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว โดยไม่แบ่งแยกเนื้อหาวิชา ดังนั้น การเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้และทักษะต่างๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงมีความเหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัย

3. **การเรียนรู้จากการลงมือกระทำ** โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อเด็กได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีความหมายด้วยตัวเอง ดังนั้น กิจกรรมจึงควรคำนึงถึงความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ของเด็ก โดยกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความคิด การสังเกต การค้นคว้า ทดลอง และทักษะอื่น ๆ ในการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดในแบบเรียน นอกจากนี้ยังควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ลองถูกลองผิดลองถูกภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้วย

4. **การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในการสนับสนุนการเรียนรู้** การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้นั้น ผู้ใหญ่ควรทราบถึงระดับความสามารถและความต้องการของเด็กก่อน โดยใช้การสังเกต กิจกรรมไม่ควรยากจนเกินไป แต่ควรมีความท้าทายในระดับที่เด็กสามารถประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และเมื่อเด็กประสบความสำเร็จแล้ว ผู้ใหญ่ก็ควรกระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่ยากขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่กลัวต่อ

ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น แต่เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ก็ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากความผิดพลาดนั้น อย่างไรก็ตามความคาดหวังของผู้ใหญ่ต่อตัวเด็กควรอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ

5. การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ครู เพื่อน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก นอกจากจะช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันให้แน่นแฟ้นขึ้นแล้ว ยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้อื่น เช่น เด็กได้เรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ ได้ฝึกและแก้ไขการใช้ภาษาของตนให้ถูกต้องจากการเลียนแบบครู ได้ฝึกทักษะการเข้าสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ

6. การเรียนรู้จากการเล่น การเล่นคือเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า ลองถูกลองผิด และแก้ปัญหาจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น นอกจากนี้เด็กยังได้ฝึกทักษะต่างๆ เช่น ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางภาษา ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางสังคม การจัดระเบียบ และการตัดสินใจผ่านการเล่น

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์มีความเชื่อในเรื่องการเรียนรู้แบบองค์รวม โดยการบูรณาการองค์ความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ โดยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำผ่านการเล่นและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและขอบข่ายการเรียนรู้ตามหลักสูตร

นอกจากนี้ สมสุดา มัชฌิมจันทร์ ได้ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์แล้วพบว่ามุ่งพัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะทางสังคมให้กับเด็ก โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กรู้ว่าสิ่งใดถูกและสิ่งใดผิด
2. เพื่อให้เด็กรู้จักการแบ่งปันด้วยความเต็มใจ และรู้จักการผลัดเปลี่ยนกับผู้อื่น
3. เพื่อให้เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี
4. เพื่อให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการสำรวจสิ่งต่างๆ
5. เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการฟังและการพูดด้วยความเข้าใจ
6. เพื่อให้เด็กมีความสะดวกสบายและมีความสุขด้วยตัวเอง
7. เพื่อให้เด็กมีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี
8. เพื่อให้เด็กรักครอบครัว เพื่อน ครู และโรงเรียน

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หลักสูตรให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านสุขอนามัย จริยธรรม ทักษะสังคม ตลอดจนการพัฒนาทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ คิดเป็นและใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

ขอบข่ายการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ประเทศสิงคโปร์กำหนดขอบข่ายการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ โดยทั่วไปเด็กในวัยนี้ มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาโดยธรรมชาติอยู่แล้ว ดังนั้นครูจึงควรสร้างโอกาสให้เด็กได้แสดงตัวตนของเขาออกอย่างอิสระผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่น การสำรวจ หรือการสร้างสรรค์ผ่านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

2. ด้านสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมในที่นี้หมายถึงสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ธรรมชาติของเด็กนั้นมีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสงสัยในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ครูและผู้ปกครองจึงควรกระตุ้นให้เด็กได้สังเกต ชักถาม และสืบค้นหาข้อมูลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เด็กเข้าใจโลกรอบ ๆ ตัว

3. ด้านภาษาและการรู้หนังสือ ภาษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการคิดและการเรียนรู้ของเด็ก ในการส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติทางบวกกับการเรียนรู้ภาษานั้น เด็กควรจะได้สัมผัสภาษาที่มีความหมายกับตัวเองผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกมทบทวน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง หรือการอ่านนิทาน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้แก่เด็ก อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางสังคมอีกด้วย

4. ด้านร่างกาย เช่น การพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ความคล่องตัว และการรักษาสมดุลของร่างกาย การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กที่มีความสำคัญต่อทักษะการเขียนและการวาดภาพ และการทำงานประสานกันของอวัยวะต่าง ๆ เช่น มือกับตา ฯลฯ ทักษะด้านร่างกายนี้ยังรวมถึงการที่เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การแปรงฟัน ดังนั้น เพื่อพัฒนาทักษะด้านนี้ครูจึงควรจัดเตรียมสถานที่ที่ปลอดภัยและจัดเวลาที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมให้แก่เด็ก

5. ด้านคณิตศาสตร์ ทักษะทางคณิตศาสตร์นั้นมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ครูควรเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กไปสู่ทักษะทางคณิตศาสตร์ เช่น เรื่องจำนวนและตัวเลข การจัดกลุ่ม การแยกแยะ การนับ รวมถึงการเรียนรู้รูปทรงต่าง ๆ

6. ด้านสังคมและอารมณ์ เด็กในวัยอนุบาลเป็นช่วงเวลาที่เด็กมีการพัฒนาการเป็นตัวของตัวเอง และการเชื่อมโยงตนเองกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ในช่วงเวลานี้เด็กควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของสังคม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม การควบคุมและจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กจะต้องเรียนรู้ในวัยนี้ การพัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์และสังคมนี้มีความจำเป็นอย่างมากต่อสุขภาพจิตของเด็กในระยะยาว และส่งผลต่อความสำเร็จในการเข้าสังคมในอนาคตอีกด้วย

สรุปได้ว่าประเทศสิงคโปร์มุ่งหวังให้เด็กอนุบาลมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สุนทรียภาพ สังคม และสติปัญญา มีทักษะในการคิด มีความสามารถทางภาษาและการสื่อสาร และคณิตศาสตร์ โดยเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ควรถูกบูรณาการเข้าด้วยกัน ครูควรมุ่งพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

การปฏิรูปการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์

สิริกร มณีรินทร์ (2563) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการจัดการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์ว่า ปัจจุบันสิงคโปร์และในหลายประเทศกำลังเผชิญปัญหาเด็กปฐมวัย คือ สังคมเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ทำงานทั้งคู่ ดังนั้นจึงขาดพี่เลี้ยงลูกที่ไว้ใจได้ในช่วงไปทำงาน ความต้องการศูนย์ดูแลเด็กแบบเต็มวันมากขึ้น ศูนย์ดูแลเด็กหรือผู้จัดบริการมีคุณภาพที่แตกต่างกัน โอกาสและความก้าวหน้าของครูและพี่เลี้ยงเด็กลดกว่าสายอาชีพอื่น

ตั้งแต่สมัย ลี กวน ยู เป็นนายกรัฐมนตรี ทุกวันชาติของสิงคโปร์ในเดือนสิงหาคมจะมีการกล่าวสุนทรพจน์ (National Day Rally Speech) ประกาศนโยบายสำคัญณรงค์ให้ประชาชนร่วมมือเพื่อพัฒนาประเทศให้อยู่รอดมาโดยตลอด ต่อมาในสมัยนายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง ก็ยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาปฐมวัยโดยได้กล่าวสุนทรพจน์ถึง 2 ครั้งในวันชาติ พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2560 โดยครั้งแรกชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาการในปีแรก ๆ ของชีวิตว่า “เป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่เปิดรับเต็มที่ต่อการเรียนรู้ การรอ การแบ่งปัน ทักษะสังคม ส่งผลต่อไปในชีวิต การทำงานและการไม่ข้องแวะกับยาเสพติดหรืออาชญากรรม” โดยได้ประกาศนโยบาย 3 สิ่งสำคัญที่รัฐบาลจะทำเพื่อเด็กก่อนวัยเรียน ดังนี้

1. ตั้งองค์กรอิสระ (Statutory Board) เพื่อกำกับดูแลเด็กก่อนวัยเรียน
2. ยกระดับคุณภาพทั้งครูและผู้จัดบริการด้านปฐมวัย
3. เงินช่วยครอบครัวที่มีรายได้น้อย

นอกจากนี้ ตอนท้ายของข้อความในสุนทรพจน์ได้กล่าวถึงพ่อแม่ชาวสิงคโปร์ว่า ขอให้ปล่อยลูก ๆ ของท่านได้ใช้ชีวิตในวัยเด็ก ให้ลูกเรียนรู้ผ่านการเล่น ให้มีทักษะที่จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในวัยนั้น ๆ เช่น ภาษา ทักษะสังคม การใช้กล้ามเนื้อ โดยไม่นำแบบเรียนประถมศึกษาามาท่องจำ ทำแบบฝึกหัดล่วงหน้า เพราะคุณจะทำร้ายลูก ทำให้เขาทุกข์ทรมาน แทนที่จะเติบโตอย่างสมดุลและมีความสุข กลายเป็นคนคับแคบและมีปัญหาด้านระบบประสาท ทั้งนี้ รัฐบาลควรมีบทบาทเกี่ยวกับการปฐมวัย แต่ต้องไม่ดำเนินการเองทั้งหมด ควรให้มีผู้จัดบริการการศึกษาที่หลากหลาย ให้พ่อแม่มีทางเลือกที่ตรงกับความต้องการ เพราะเด็กแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน นโยบายเด็กปฐมวัยที่นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีได้ประกาศไว้นั้น เกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจนทุกข้อ โดยใน พ.ศ. 2556 รัฐบาลได้จัดตั้ง Early Childhood Development Agency หรือ “หน่วยงานพัฒนาเด็กปฐมวัย” โดยทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงพัฒนาสังคมและครอบครัวและกระทรวงศึกษาธิการเพื่อดูแลเด็กอายุ 2 เดือน-7 ปี มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพปฐมวัย ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบ การประกันคุณภาพ กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัด
2. จัดให้มีการฝึกอบรมพี่เลี้ยงและครูปฐมวัย โดยมีแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านกายภาพและกำลังคนสำหรับปฐมวัย ดูแลการพัฒนาครูปฐมวัยและให้ทุนวิจัยแก่ครู จัดทำกรอบมาตรฐานหลักสูตรและกระบวนการดูแล พัฒนาและจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่าโปรแกรมสำหรับศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล
3. พิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนและเงินทุนแก่ศูนย์และโรงเรียน แก่พ่อแม่ที่มีรายได้น้อยและปานกลาง ทั้งนี้ จำนวนเงินอุดหนุนที่จัดสรรแก่ครอบครัว ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การทำงานของมารดาและประเภท

ของการบริการที่เด็กได้รับ หากพิสูจน์ได้ว่าแม่ไปทำงาน 56 ชั่วโมงขึ้นไปต่อเดือนและรายได้ของครอบครัวไม่เกิน 7,500 เหรียญสิงคโปร์ (ประมาณ 184,615 บาท) ครอบครัวจะได้รับเงินช่วยเหลือ

4. ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องแก่สังคมและพ่อแม่
5. รักษาภาพลักษณ์ที่ดีและความเป็นมืออาชีพของสายงานปฐมวัย

ใน พ.ศ. 2560 นายกรัฐมนตรีลี เซียน ลุง ประกาศนโยบายปฐมวัยอีกครั้ง โดยกล่าวว่าต้องเตรียมคนหนุ่มสาวสิงคโปร์สำหรับโลกใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนของชาติ ดังนั้น รัฐบาลจะดำเนินการจัดทำ 3 เรื่องที่สำคัญยิ่งสำหรับความสำเร็จและความผาสุกของชาติ เพื่อคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นอนาคต ได้แก่ 1) พัฒนาการปฐมวัย 2) ทำสงครามกับโรคเบาหวาน 3) สร้างประเทศให้ชาวจีนฉลาดด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเต็มที่เพื่อสร้างงานและโอกาสให้คนสิงคโปร์ทุกคน ซึ่งแนวทางพัฒนาปฐมวัยในครั้งนี้คือการสร้างความแข็งแกร่งทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของศูนย์ดูแลเด็กและโรงเรียนอนุบาล ยุกระดับอาชีพของครูปฐมวัยให้มั่นคงขึ้น เพื่อเชิญชวนคนดีและเก่งเข้ามาสู่อาชีพนี้ โดยรัฐบาลจะเพิ่มจำนวนสถานที่เรียนในศูนย์ดูแลเด็กและโรงเรียนอนุบาลจาก 40,000 แห่ง เป็น 200,000 แห่ง เนื่องจากมีความขาดแคลนสูงโดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ ก่อน 4 ขวบ นอกจากนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการตั้งโรงเรียนอนุบาลเพิ่มขึ้นจาก 15 แห่งเป็น 50 แห่งเพื่อวิจัยแนวคิดใหม่เป็นต้นแบบโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ เพิ่มงบประมาณพัฒนาปฐมวัยจากที่ใช้อยู่ 840 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ เป็น 1.7 พันล้านเหรียญสิงคโปร์ ภายในปี ค.ศ. 2022 และที่สำคัญคือการจัดตั้งสถาบันครูปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งสถาบันนี้จะรวมวิทยาลัยอาชีวะของรัฐ 4 แห่งและเอกชน 1 แห่ง ที่เปิดสอนหลักสูตรครูปฐมวัยเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อความเป็นเอกภาพของการผลิตและพัฒนาครูปฐมวัย เป็นการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการไร้พรมแดนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศสิงคโปร์ ที่มุ่งเน้นประโยชน์ของการพัฒนาพลเมือง ซึ่งแต่เดิมการจัดการศึกษาปฐมวัยในวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นไปในลักษณะไร้การกำกับทิศทาง เมื่อมีการจัดตั้งสถาบันครูปฐมวัยแห่งชาตินี้ ก็เชื่อว่าจะทำให้ภาพรวมของการผลิตและพัฒนาครูปฐมวัยมีความแข็งแกร่งและเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะเปิดหลักสูตรระดับอนุปริญญาและประกาศนียบัตร และพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ที่หลากหลาย มีทั้งสำหรับความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น หลักสูตรด้านดนตรีและศิลปะในการดูแลและพัฒนาเด็ก การดูแลเด็กกลุ่มที่มาจากครอบครัวพหุวัฒนธรรม และบูรณาการกับศาสตร์อื่น

นอกจากนี้ ลีริกร มณีรินทร์ ได้อธิบายแนวคิดในนโยบายปฐมวัยของสาธารณรัฐสิงคโปร์เพิ่มเติมว่า นโยบายด้านปฐมวัยไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของเด็กเท่านั้น แต่เป็นนโยบายสังคมที่เชื่อมโยงกับนโยบายเศรษฐกิจและการสร้างอนาคตของชาติ เพื่อให้ประเทศมีกำลังคนทำงานที่เข้มแข็ง สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและทำให้พ่อแม่วัยหนุ่มสาวมีลูกหลานให้เป็นกำลังของชาติต่อไป โดยไม่ปล่อยให้ประเทศมีแต่ผู้สูงวัยดังที่หลายประเทศกำลังประสบปัญหาในปัจจุบัน และสิ่งสำคัญการปฏิรูปการจัดการศึกษาปฐมวัยคือการบริหารจัดการภาครัฐที่มีทิศทาง การขับเคลื่อนเป็นระบบมีเอกภาพชัดเจน เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพเสมอกันทั่วประเทศ

การใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยของสิงคโปร์

บัญชา แสนทวี (2560) ได้ศึกษาการใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาประเทศสิงคโปร์ พบว่านิยมใช้สื่อและเทคโนโลยีตามสาระการเรียนรู้ 6 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านความสร้างสรรค์และด้านสุนทรียศาสตร์** ในด้านศิลปะเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ผ่านการใช้สื่อประเภทวัสดุ เช่น สีเทียน ดินสอสี ในด้านดนตรีและการเคลื่อนไหว เด็กปฐมวัยจะได้สำรวจค้นหาจังหวะดนตรี ระดับเสียงและท่วงทำนอง ฟังและร้องเพลงหลายประเภท รวมทั้งการได้เล่นเครื่องดนตรี เด็กปฐมวัยจะได้ใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย เครื่องฉายภาพ เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นดีวีดี และคอมพิวเตอร์

2) **ด้านสิ่งแวดล้อม** เด็กปฐมวัยจะได้สำรวจ ทดลอง สร้างสรรค์ และสำรวจโลกรอบตัว รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผ่านนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทวัสดุ เช่น รูปภาพ ภาพชุด สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แผนภูมิ แผนภาพ ภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ วิดีโอ เทปโทรทัศน์ เทปเสียง ชุดการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจโลกและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ออกไปสำรวจนอกห้องเรียนและรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน

3) **ด้านภาษา** เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาโดยครูจะสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริงสำหรับเด็ก ๆ ผ่านนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทวิธีการ เช่น การแสดงละคร การสาธิต การทดลอง เกม การแสดงบทบาทสมมติ การจำลองสถานการณ์ ทักษะศึกษา การฝึกปฏิบัติ การแสดงออก เป็นต้น

4) **ด้านคณิตศาสตร์** เด็กปฐมวัยเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทวัสดุ จำพวกบล็อกรูปทรงเรขาคณิต รูปภาพ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการแยกแยะข้อมูล การเรียงลำดับข้อมูล การจับคู่ การเปรียบเทียบ การนับเลข ความเข้าใจด้านจำนวนและตัวเลข รูปทรงพื้นฐาน เป็นต้น

5) **ด้านการพัฒนาทักษะทางร่างกาย** เด็กปฐมวัยใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทวัสดุ เช่น กรรไกร เข็มเย็บผ้า คีมจับสิ่งของ ฯลฯ เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก นอกจากนี้ใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องเสียง เครื่องฉายภาพ เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นดีวีดี คอมพิวเตอร์ ประกอบเกม การแสดงบทบาทสมมติ และการจำลองสถานการณ์

6) **ด้านสังคมและอารมณ์** เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องเรียนรู้การพัฒนาแนวคิดเชิงบวกในตัวเองโดยสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ครอบครัว และสังคม ดังนั้นครูจะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อเด็ก ๆ เรียนรู้ที่จะจัดการกับอารมณ์และพฤติกรรมตนเองได้อย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองผ่านนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีประเภทวิธีการ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ ฯลฯ

สรุปได้ว่าการใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยเด็กจะต้องได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม ได้เรียนรู้ผ่านการเล่น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยมีผู้ใหญ่คอยให้การสนับสนุน สำหรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน รักผู้อื่นเป็น มีความสามารถในการสื่อสาร มีสุขภาพที่ดี มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และมีความสุขได้ด้วยตนเอง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สาธารณรัฐสิงคโปร์แม้จะเป็นประเทศที่มีขนาดเล็กที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่กลับเป็นศูนย์กลางพาณิชย์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อีกทั้งยังได้รับการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาจากองค์กรต่าง ๆ ว่ามีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในระดับต้น ๆ ของโลก เนื่องจากสิงคโปร์ให้ความสำคัญการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาการปฏิรูปการจัดการศึกษาปฐมวัยในสิงคโปร์ พบว่า ความสำเร็จของผู้นำสิงคโปร์ที่ชัดเจนและก้าวไกลมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาคนและระบบการศึกษาปฐมวัยในสิงคโปร์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขนาดของพื้นที่ที่มีขนาดเล็กและการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นต้นทุนเดียวที่จะสามารถช่วยขับเคลื่อนประเทศ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยจึงให้ความสำคัญต่อการลงทุนในการสร้างประชากรที่มีคุณภาพ ดังนั้น หากต้องการให้เกิดการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม จึงควรเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญอย่างจริงจังของรัฐบาลในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ และนำพาประเทศไปสู่เวทีโลกได้

สิงคโปร์จัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 18 เดือน-6 ปี ใน 2 รูปแบบ คือ

1. **ศูนย์ดูแลเด็ก** รับเด็กอายุตั้งแต่ 18 เดือน-6 ปี การจัดการศึกษารูปแบบนี้จะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงพัฒนาสังคมและครอบครัว เวลาเปิดทำการของการจัดการศึกษารูปแบบนี้จะขึ้นอยู่กับศูนย์ดูแลเด็กแต่ละแห่ง เช่น บางแห่งเปิดบริการเต็มวัน บางแห่งเปิดบริการครึ่งวัน หรือบางแห่งยืดหยุ่นตามเวลาทำงานของผู้ปกครอง

2. **โรงเรียนอนุบาล** รับเด็กอายุตั้งแต่ 4-6 ปี การจัดการศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการศึกษารูปแบบนี้แบ่งการรับเด็กออกเป็นวันละ 2 ช่วงแต่ละช่วงจะใช้เวลาประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อวัน และเด็กต้องมาเรียน 5 วันต่อสัปดาห์ โดยผู้ปกครองสามารถเลือกช่วงเวลาที่จะส่งเด็กมาเรียนได้

ดังนั้นการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการเรียนรู้และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพครอบครัว วัฒนธรรม สังคมของประเทศไทย เพื่อให้สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กรู้ว่าสิ่งใดถูกและสิ่งใดผิด รู้จักการแบ่งปันด้วยความเต็มใจ และรู้จักการผลัดเปลี่ยนกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีความกระตือรือร้นในการสำรวจสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการฟังและการพูดด้วยความเข้าใจ มีความสะอาดกสบายและมีความสุขด้วยตัวเอง มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี รักครอบครัว เพื่อน ครู และโรงเรียน

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรการเรียนการสอนระดับเด็กปฐมวัยในประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยการบูรณาการองค์ความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

2. จัดตั้งสถาบันดูแลและพัฒนาครูปฐมวัย โดยมีหน้าที่ฝึกอบรมที่เลี้ยงและครูปฐมวัย ดูแลการพัฒนาครูและให้ทุนวิจัยแก่ครูปฐมวัย จัดทำกรอบมาตรฐานหลักสูตรและกระบวนการดูแลพัฒนาและจัดการเรียนรู้สำหรับศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล

3. รัฐบาลควรจัดองค์กรอิสระเพื่อกำกับดูแลเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานเพื่อ
ยกระดับคุณภาพปฐมวัย ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบ การประกันคุณภาพ กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
ศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัด

4. จัดสรรเงินอุดหนุนและเงินทุนแก่ศูนย์ดูแลเด็ก โรงเรียนอนุบาล และพ่อแม่ที่มีรายได้น้อย ทั้งนี้
จำนวนเงินอุดหนุนที่จัดสรรแก่ครอบครัว ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การทำงานของมารดาและประเภทของ
การบริการที่เด็กได้รับ

จัดทำโดย

นายสุริยา ช้องเสนาะ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

โทร 0 2242 5900 ต่อ 5751

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐสิงคโปร์. (2563). สืบค้น 11 เมษายน 2565 จาก

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/ac/ewt_dl_link.php?nid=3874&filename=parsystem2

รายงานความเคลื่อนไหวทางการศึกษาปฐมวัยของประเทศสิงคโปร์. (ม.ป.ป.). สืบค้น 11 เมษายน 2565

จาก <https://wbscport.dusit.ac.th/artefact/file/download.php?file=523639&view=237913>

สภาพและแนวโน้มการใช้วัตกรรมการสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาปฐมวัย. (12 ธันวาคม 2560). สืบค้น

11 เมษายน 2565 จาก <https://www.stou.ac.th/offices/rdec/yala/main/pdf/ชุดวิชา%2021328/21328-15.pdf>

สมสุดา มัชฌมจันทร์ (2560). หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของต่างประเทศ. การจัดการศึกษาและ

หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย (14-16). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สิริกร มณีรินทร์. (มกราคม 2563). การปฏิรูปปฐมวัยในสิงคโปร์. วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย, 1(1), 101-106

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย

และต่างประเทศ กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด

ภาษาต่างประเทศ

Department of statistics Singapore government. (June 2021). Singapore population. สืบค้น

25 พฤษภาคม 2565 จาก <https://www.singstat.gov.sg/modules/infographics/population>